

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. De infinito Syncategorematico prout est in mente Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

RESPONDETUR, imprimis invertendo argumentum. Potest Deus producere chimaram, quam potest producere, quæ propositio est identica, quo posito, quæro vel illa creatura erit chimara, vel non: Si erit? Ergo chimaram potest producere, Si non erit? Ergo non erit illud quod supponimus produci: sicut ergo retorsio- ni debet negari subiectum primæ propositionis, ita & in præsentī negari debet, posse dari summæ perfectam creaturam. Propositio autem identica est vera, vel in sensu absoluto, cum procedit legitime, ut cum dico: Petrus est hic homo, vel in sensu conditionato, & ita, cum dico, chimara producibilis, est producibilis; redditur iste sensus: chimara si esset producibilis, esset producibilis, sed inde ejus producibilitas non colligitur: quia conditio, nihil ponit in rebus.

OBJICIT quarto Pontius. Si essent possibiles species infinitæ, possent produci à parte rei simul: potest enim etiam infinitum specierum produci, & tunc una ex illis necessariò haberet excessum supra cæteras, quæ ipsa creatura, cum non possit esse infinitæ perfectionis, deberet esse finitæ.

RESPONDETUR, implicare à parte rei positionem infiniti specierum, consequenter implicare speciem habentem excessum supra cæteras; consequenter etiam negatur, posse assignari speciem conditionis specialis, quæ scilicet ita excedat, ut à nulla specie excedi possit.

OBJICIT quinto idem. Implicat infinitus numerus specierum, diversæ perfectionis essentialis: quia in tota illa collectione omnium illarum, daretur infinitas perfectionis essentialis: quæ soli Deo est propria, ex qua propositione inferri ad propositum debet: Ergo si non datur infinitus numerus specierum, diversæ perfectionis essentialis, debet deveniri ad speciem perfectam.

RESPONDETUR. Dari infinitatem extensivæ perfectionis, idq; infinitatem syncategorematicam: nam extensivæ & quoad numerum infinitæ sunt species, sed non fore infinitatem intensivam, & categorematicam, quæ soli Deo competit. Si datur infinitas extensivæ perfectionis, non erit necesse dari perfectissimam speciem creaturæ, & tamen finitam.

DIFFICULTAS III.

De infinito Syncategorematico, prout est in mente DEI.

Difficultas est in hoc; quomodo Deus cognoscat infinitum Syncategorematicum; an scilicet in mente Dei sit Categorematicum.

DICENDUM est: *Infinitum Syncategorematicum, in mente Dei non esse Categorematicum.*

PROBATUR primò communiter. Deus res ita cognoscit, sicut sunt in se; Ergo & infinitum syncategorematicum, non cognoscit, ut catego-

rematicum, cum in se non sit categorematicum: aliàs nosceret res difformiter objecto.

PROBATUR secundò. Independentè à cognitione Dei, infinitum syncategorematicum non extrahitur ad categoremisim; Ergo nec extrahetur cognitione Dei: quia cognitio Dei nulum prædicatum aufert objecto, exceptà negatione cogniti, nec adfert nisi denominationes de linea noscendi, ratio autè categorematici vel syncategorematici, non est de linea noscendi.

PROBATUR tertio. Infinitum categorematicum, non est in mente Dei syncategorematicum, Ergo nec infinitum syncategorematicum, est in mente Dei categorematicum. Prob: consequentia. Tum quia: sicut unum non potest esse aliud, ita nec unum cognosci, sicut aliud. Tum quia non magis distat infinitum in categorematicum à syncategorematico, quàm syncategorematicum à categorematico; id enim, quod essentialiter non nisi in actu est, ab eo quod essentialiter non nisi in potentia est, æqualem distantiam importat. Ergo si ob distantiam prioris, nō potest illud fieri cognosci; ut posterius, nec posterius poterit fieri cognosci; ut prius. Tum quia posita cognitione Divinā, de infinito syncategorematico, vel dicit adhuc cognitio Dei: est hoc infinitum in potentia, vel non dicit? Si dicit? Ergo cognoscitur ut syncategorematicum; Si non dicit? Ergo illud, quod cognoscatur, non est infinitum syncategorematicum, & sicut si non cognosceretur Petrus, hic homo, non cognosceretur Petrus; ita si cognoscendo infinitum syncategorematicum, non cognosceretur infinitum in potentia, non cognosceretur infinitum syncategorematicum.

OBJICITUR primò. Quando exhauritur tota potentialitas infiniti syncategorematici, definit esse infinitum syncategorematicum: sed in mente Dei exhauritur tota potentialitas infiniti syncategorematici. Ergo infinitum syncategorematicum, definit esse tale in mente Dei. Minor probatur: Exhauriri potentialitatem infiniti syncategorematici per cognitionem Divinam, est illam actu cognosci; sed cognoscitur actu. Ergo.

RESPONDETUR. Si actualitas teneat se, non nisi ex parte cognitionis actu, & non potentiā cognoscentis, per hoc non exhauritur potentialitas infiniti syncategorematici, sed potentialitas adnoscī; sed si actualitas teneat se ex parte objecti, per hanc exhauritur potentialitas infiniti; sed nego intervenire talem actualitatem, quod enim Objectum, essentialiter est in potentia, si secundum suam essentiam attingatur, erit semper in potentia. Per quod etiam responderi debet, quando urgetur, quod sit simul totum infinitum, in mente Dei, est enim simul, similitudine notitiæ, non objecti.

INSTA BIS primò. Nihil deest, quominus infinitum syncategorematicum cognoscatur à Deo,

Deo, ut categorematicum, & modus cognoscendi, quem habet Deus de illo, est idem planè, ac quem habet de infinito categorematico.

RESPONDETUR. Deesse connexionem prædicatorum debitam infinito categorematico modusq; cognoscendi, tenens se à parte cognitionis, utrobique actualitatem importat, sed non modus tenens se à parte objecti.

Alià Methodo eidem medio termino satisfieri potest: quòd scilicet ita cognoscat Deus infinitum categorematicum, ut non tantum singula illius individua cognoscat, dicendo; Nul- lum est individuum, quod ex hoc infinito non cognoscam, sed etiam attingit totam determi- nando collectionem dicendoq;. Hæc est tota collectio infiniti categorematici: Supposito, quòd notitia infiniti categorematici, non sit no- titia Entis rationis. Jam autem infinitum syncategorematicum, ita noscit, ut singula ejus indi- vidua attingat; sed non determinando: Hæc est tota collectio infiniti syncategorematici; quia quod ex vi essentia suæ, non determinari, sed semper ulterius & ulterius procedere natum est, illud non potest determinari; ut dicatur, hæc est tota collectio infiniti syncategorematici.

INSTABIS secundò. De iis, quæ singula distri- butivè accepta cognoscit Deus, in infinito syn- categorematico, potest Deus dicere; nihil est plus in infinito syncategorematico, nisi hæc quæ cognosco. E. potest dicere, etià illud aliud. Hæc est tota collectio infiniti syncategorematici.

RESPONDETUR. Negatur Conseq. Ratio: quia prioris illius propositionis sensus est; nulla est pars incognita à Deo; per hanc autem non de- struitur potentialitas infiniti, seu esse in infi- nitum, si autem verum esset consequens, destrue- retur jam potentialitas & processus in infinitum.

INSTABIS tertio. Infinitum syncategoremati- cum est, quod est partim actu, partim potentiâ, in mente autem Dei, est tantum actu.

RESPONDETUR. Quòd in mente Dei, quoad exclusionem potentialitatis ad cognosci sit tan- tum actu, sed non quoad exclusionem poten- tialitatis in objecto, seu quoad esse, semper in infinitum.

OBJICIUNTUR secundò quædam Dialectica.

PRIMUM. Falsa est hæc particularis, aliquas infiniti Syncategorematici partes non videt Deus. Ergo vera est hæc; omnes videt: sunt e- nim hæc propositiones contradictoriæ.

RESPONDETUR distinguendo. Ergo omnes vi- det omnitate excludente potentialitatem ad cognosci: Conced: omnitate excludente in ob- jecto potentialitatem ad esse ultra, ad esse in infinitum. Neg: Et licet quando falsa est contra- dictoria, sine distinctione: debet esse altera ve- ra sine distinctione: id tamen tunc fit, quando in altera non manet ambiguitas mutæ suppo- sitionis, quòd hic contingit; nam in particulari, sensus tantum erat, quancunque distributivè

agnosci, quamvis semper procedatur in infini- tum, & tamen hunc processum in infinitum, vi- detur ly: Omnes, tollere.

SECUNDUM. Nulla pars datur, quam Deus non cognoscat. Ergo omnem partem cogno- scit; sunt enim hæc propositiones æquipollentes.

RESPONDETUR; quòd omnem partem cog- noscat, omnitate excludente potentialitatem ad cognosci; sed non omnitate excludente po- tentialitatem ad esse in infinitum.

TERTIUM. Cognoscit Deus omnes partes di- stributivè. Ergo & omnes collectivè: quia pro præsentia, à distributivo ad collectivum tenet consequentia.

RESPONDETUR à distributivo ad collectivum tenere consequentiam, quando etiam in colle- ctivo non latet ambiguitas, latet autem in præ- senti; quia si sensus sit hujus partis, omnes colle- ctivè partes cognoscuntur, omnitate tenente se ad exclusionem potentialitatis ad cognosci, ve- ra est; si autem sit res de omnitate excludente potentialitatem ad esse in infinitum, falsa erit, nec in hoc sensu, processit altera propositio.

OBJICITUR tertio. Multitudo v. g. quam Deus cognoscit possibilem hominum, non est actu finita. Ergo est actu infinita. Ergo infinita categorematicè.

RESPONDETUR. Multitudinem possibilem, non esse actu finitam simpliciter, esse tamen a- ctu finitam in infinitum, seu eam esse in poten- tia ad ultra; sed inde non sequitur, illam jam esse actu infinitam. Deinde finito actu, non op- ponitur contradictoriè infinitum actu, sed con- trariè, contradictoriè autem opponitur non finitum actu, jam autem etiam infinito syncategorematico, convenit esse non finitum actu.

INSTABIS primò. Si per possibile, vel im- possibile daretur infinitum categorematicum, æquè non esset exhaustibile, ac infinitum syncategorematicum; & ex altera parte, infinitum syncategorematicum, tam est infinitum actu quoad cognosci; quam categorematicum est actu, quoad esse.

RESPONDETUR. Primam partem esse falsam, quia infinitum categorematicum si daretur, ef- fet exhaustibile per mensuras infinitas; infini- tum autem syncategorematicum non est ex- haustibile, etiam per mensuras infinitas; quia non determinat sibi certam infinitatem, infini- tum syncategorematicum, sed solum semper est ultra, & ultra, semperq; est in infinitum: licet etiam hoc verum esset de infinito categorema- tico, si omnem possibilem, in illo genere, perfe- ctionem importaret. Quando autem compa- ratur inter se actualitas, utriusque infiniti, nulla in infinito syncategorematico concedenda actua- litas, nisi excludens potentialitatem ad cognosci, sed non admittenda actualitas, excludens potentialitatem ad esse ultra, ad esse in infi- nitum.

INSTABIS secundò. Accipiamus totum infinitum syncategorematicum, vel illud dicit aliquid ultra se, vel non dicit? Si non dicit, Ergo & in mente Dei non dicit. Ergo in mente Dei est determinatum; Si dicit? Ergo aliquid est, quod ultra se est.

RESPONDETUR. Infinitum quidem syncategorematicum, non dicit aliquid ultra se; dicit tamen esse, ultra quamlibet finitudinem, unde etiam in mente Dei, non dicit aliquid ultra se; dicit tamen, ut sit semper ultra; ad eum modum, quo ipsum ultra, non dicit ultra, quod sit ultra, dicit tamen esse ultra, adeoque esse sine ulla determinatione.

INSTABIS tertio. Si infinitum syncategorematicum, à Deo secundum omnes partes, distributive acceptas cognitum, seu prout est in mente Dei à parte rei poneretur, esse infinitum actu. Ergo & in mente Dei, est infinitum actu. Ergo est infinitum categorematicum. Antecedens prob: quia ita positum infinitum, nihil potentialitatis haberet, planè ac nihil potentialitatis habet in mente Dei.

RESPONDETUR. Neg. Antecedens. Sicut enim in mente Dei, est syncategorematicum, ita et si prout est in mente Dei poneretur, syncategorematicum esset; & licet ita positum infinitum, nihil potentialitatis habeat ad nosci, habet tamen potentialitatem objectivam, & respondentem illi notitiæ, inclusamq; in ipso esse; & tamen secundum illud esse, poni deberet; præcipue cum positio rei, debet esse similis sibi cognitæ, non autem cognitioni, cuius solius actualitas supponitur.

ADDO. Posse fieri hæc Quæstionem, & de re, & de voce; de voce erit Quæstio, si ex eo, quia nihil est, quod non cognoscat Deus, in infinito syncategorematico, inferas, dici illud debere categorematicum in notitia, & tunc in re verum dices, licet malè phrasi id exprimas: De re autem erit Quæstio, si in ipso objecto, nullam potentialitatem agnoscas, relucens in illa notitia, quamvis tenentem se, non nisi à parte objecti, negamus enim illam potentiam non relucere in illo objecto.

DE ALIIS PROPRIETATIBUS CORPORIS.

AGemus imprimis de Motu, & eius Termino, seu Vbi, tum de Duratione. Et licet hæc proprietates, non sint proprie soli, conveniunt tamen etiam corpori.

DISPUTATIO XII. De Motu.

PRIMO quidem agemus de Motu in communi: postea de eodem in particulari; ac denique de inceptioe & desitione motus.

QUÆRES PRIMò. Quid sit motus in communi?

RESPONDET Aristoteles 3. Phys. textu 6. & 11. *Motum esse actum entis in potentia, prout in potentia.* Dicitur *actus*, sumendo ly *actus*, non pro solo actu perfecto, qui convenit formis, ad quas datur motus, suntq; ipse terminus motus; sed sumitur ly *Actus*, pro solo actu imperfecto, & medio ad terminum, qualis motus est calefactio ad calorem: ne autem æquè latè pateat definitum ac definitivum genus, debet ly *actus* sumi, prout est quid commune, ad actum perfectum, & imperfectum; ut ita ly *actus* latius pateat, præ ipso motu. Dicitur *actus entis*, ly *ens* sumendo, non transcendentaliter, sed participaliter; id est existentis subiecti. Cæterum hæc prioritas existentiae, sufficet ut sit prioritas, non temporis, sed

naturæ, & sic si sol ab æterno profudisset lumen, ille fuisset motus, licet subiectum non antecessisset tempore, sed naturà. Dicitur *entis in potentia prout in potentia*, ut significetur, quod adveniat enti, in pura potentia ad terminum habendum, existentis; & formæ accessu, jam est in actu terminus, non verò in potentia prout potentia ad illam formam. Inferes, si Cæli, quamvis ab æterno moverentur, motui illorum conveniret hæc definitio, quia sufficit, ut diximus, prioritas naturæ: & quia fuissent, & nunc sunt in potentia, respectu illius distantiae, quàm ratione partium successive motarum acquirit cælum. Convenit item motibus violentis: quia ly in potentia, sumitur pro sola capacitate connotante negatione actus, sive illa sit capacitas, pro forma appetita, tanquam bono subiecti, sive sit illa capacitas innaturalis. Et quia ratione eorū, quæ jam acquiruntur per motum, non est actus entis in potentia, prout in potentia, sed actus entis in actu.